

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترا در رشته پزشکی

عنوان:

بررسی ارتباط افکار خودکشی با کارکردهای شناختی در بیماران

با سابقه اعتیاد به متامفتامین مراجعه کننده به درمانگاه های ترک

اعتیاد اردبیل از زمستان ۱۳۹۹ تا زمستان ۱۴۰۰

نگارش:

افشین دهقانی

استاد راهنما:

دکتر مهریار ندرمحمدی

اساتید مشاور:

دکتر عبدالله مهدوی

دکتر علی عابدی

دی ۱۴۰۱

شماره پایان نامه: پ/پ/۰۶۷

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش‌ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به طور کامل با اینجانب است.
- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله اصال و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، استاد راهنما می‌باشد.

نام و نام خانوادگی استادراهنما

امضا و تاریخ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
۳	فصل اول مقدمه.....
۴	۱-۱- اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق.....
۷	۱-۲- اهداف پژوهش.....
۷	۱-۲-۱- هدف کلی.....
۷	۱-۲-۲- اهداف اختصاصی.....
۸	۱-۳- سوالات و فرضیات مطالعه.....
۹	۱-۴- تعریف واژه‌ها.....
۱۲	فصل دوم بررسی متون.....
۱۳	۲-۱- مبانی نظری.....
۱۳	۲-۱-۱- متامفتامین.....
۱۳	۲-۱-۱-۱- اپیدمیولوژی مصرف.....
۱۴	۲-۱-۱-۲- فارماکولوژی.....
۱۶	۲-۱-۱-۳- علائم مصرف.....
۱۶	۲-۱-۱-۴- علائم مسمومیت.....
۱۶	۲-۱-۱-۵- عوارض.....

- ۱-۵-۱-۱-۲- عوارض قلبی عروقی..... ۱۶
- ۲-۵-۱-۱-۲- عوارض مغزی عروقی..... ۱۷
- ۳-۵-۱-۱-۲- سمیت عصبی..... ۱۸
- ۴-۵-۱-۱-۲- بیماری پارکینسون..... ۱۸
- ۵-۵-۱-۱-۲- اختلالات عصبی روانشناختی..... ۱۹
- ۶-۵-۱-۱-۲- روانپریشی..... ۱۹
- ۷-۵-۱-۱-۲- افسردگی..... ۲۱
- ۸-۵-۱-۱-۲- اضطراب..... ۲۱
- ۹-۵-۱-۱-۲- رفتارهای خشونت آمیز..... ۲۲
- ۱۰-۵-۱-۱-۲- خطر خودکشی..... ۲۲
- ۲-۱-۲- کارکردهای شناختی..... ۲۳
- ۲-۲- بررسی متون..... ۲۵
- ۳۰- فصل سوم مواد و روش کار.....
- ۱-۳- نوع پژوهش..... ۳۱
- ۲-۳- جمعیت مورد مطالعه..... ۳۱
- ۳-۳- حجم نمونه..... ۳۱
- ۴-۳- روش گردآوری اطلاعات..... ۳۲
- ۵-۳- ابزار گردآوری اطلاعات..... ۳۲

۳-۶- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی آماری.....	۳۴
۳-۷- معیارهای ورود به مطالعه.....	۳۴
۳-۸- معیار خروج از مطالعه.....	۳۴
۳-۹- ملاحظات اخلاقی.....	۳۵
۳-۱۰- جدول متغیرهای مطالعه.....	۳۵
فصل چهارم نتایج.....	۳۷
۴-۱- مشخصات دموگرافیک شرکت کنندگان در مطالعه.....	۳۸
۴-۲- میزان خطر خودکشی در شرکت کنندگان در مطالعه.....	۴۱
۴-۳- وضعیت کارکردهای شناختی در شرکت کنندگان در مطالعه.....	۴۲
۴-۴- ارتباط میزان خطر خودکشی با کارکردهای شناختی در دو گروه شرکت کننده در مطالعه.....	۴۳
۴-۵- ارتباط میزان خطر خودکشی با متغیرهای دموگرافیک در شرکت کنندگان در مطالعه.....	۴۵
فصل پنجم بحث.....	۴۸
۵-۱- بحث.....	۴۹
۵-۲- محدودیت‌های مطالعه.....	۵۵
۵-۳- نتیجه‌گیری.....	۵۶
۵-۴- پیشنهادات.....	۵۷
منابع.....	۵۸

فهرست جدول‌ها

- جدول ۳-۱: متغیرهای ۳۴ مطالعه.....
- جدول ۴-۱: توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه برحسب ۳۷ جنسیت.....
- جدول ۴-۲: میانگین سنی شرکت کنندگان در ۳۷ مطالعه.....
- جدول ۴-۳: توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه برحسب تحصیلات..... ۳۸
- جدول ۴-۴: توزیع فراوانی شرکت کنندگان مذکر در مطالعه برحسب ۳۸ شغل.....
- جدول ۴-۵: توزیع فراوانی شرکت کنندگان مونث در مطالعه برحسب ۳۹ شغل.....
- جدول ۴-۶: توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه برحسب وضعیت ۳۹ تاهل.....
- جدول ۴-۷: توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه برحسب میزان خطر ۴۰ خودکشی.....
- جدول ۴-۸: نمرات شرکت کنندگان در مطالعه در زیرمقیاس های کارکردهای ۴۱ شناختی.....

جدول ۴-۸: ارتباط میزان خطر خودکشی با کارکردهای شناختی در دو گروه ۴۳
گروه.....

جدول ۴-۹: ارتباط میزان خطر خودکشی با سن شرکت کنندگان در ۴۴
مطالعه.....

جدول ۴-۱۰: ارتباط میزان خطر خودکشی با جنسیت، تحصیلات، شغل، و وضعیت
تاهل شرکت کنندگان در مطالعه در گروه ۴۵
مورد.....

جدول ۴-۱۱: ارتباط میزان خطر خودکشی با جنسیت، تحصیلات، شغل، و وضعیت
تاهل شرکت کنندگان در مطالعه در گروه ۴۶
کنترل.....

فهرست شکل‌ها و نمودارها

ساختار ۱۵

۲-۱:

شکل

متألف‌تأمین.....

فهرست علائم اختصاری

AUD: Alcohol Use Disorder

DSM: Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders

ms: Millisecond

pH: potential of hydrogen

PTSD: Post-traumatic stress disorder

QTc: Corrected QT Interval

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

بررسی ارتباط افکار خودکشی با کارکردهای شناختی در بیماران با سابقه اعتیاد به
متامفتامین مراجعه کننده به درمانگاه های ترک اعتیاد اردبیل از زمستان ۱۳۹۹ تا
زمستان ۱۴۰۰

چکیده

زمینه: با توجه به خطر بالای خودکشی در معتادین به متامفتامین نسبت به سایر مواد مخدر و همچنین وجود گزارشات مبنی بر آسیب برخی از کارکردهای شناختی در آنها، این احتمال وجود دارد که بین خطر خودکشی و کارکردهای شناختی در این افراد ارتباط وجود داشته باشد.

هدف: تعیین میزان ارتباط افکار خودکشی با کارکردهای شناختی در مراجعه کنندگان به درمانگاه های ترک اعتیاد و افراد سالم

مواد و روش کار: در این مطالعه ۷۵ نفر از بیماران با سابقه اعتیاد به متامفتامین مراجعه کننده به درمانگاه های ترک اعتیاد شهر اردبیل در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ شرکت کردند. همچنین به منظور مقایسه با افراد سالم، ۷۵ نفر از همراهان مراجعه کنندگان به کلینیک های ترک اعتیاد که فاقد هرگونه اعتیاد بودند وارد مطالعه شدند. به منظور بررسی افکار خودکشی و کارکردهای شناختی به ترتیب از پرسشنامه افکار خودکشی بک و پرسشنامه سنجش توانایی های شناختی نجاتی استفاده شد.

یافته ها: میانگین سنی گروه مورد و کنترل به ترتیب $34/7 \pm 11/1$ و $35/3 \pm 10/5$ سال بود ($P=0/638$) و در هریک از دو گروه، ۶۶ نفر (۸۸٪) مذکر و ۹ نفر (۱۲٪) مونث بودند. فراوانی خطر بالا و بسیار بالای خودکشی در گروه مورد به طور قابل توجهی بیشتر از گروه کنترل بود ($P<0/001$). نمره افراد گروه مورد در همه زیر مقیاس های کارکرد شناختی به طور معناداری

بیشتر از گروه کنترل بود ($P < 0/05$). در گروه مورد ارتباط معناداری بین میزان خطر خودکشی با زیرمقیاس های حافظه ($P < 0/001$)، برنامه ریزی ($P = 0/002$)، و انعطاف پذیری شناختی ($P = 0/003$) وجود داشت. در گروه کنترل ارتباط معناداری بین میزان خطر خودکشی با کارکرد شناختی دیده نشد ($P > 0/05$).

بحث: در مقایسه با افراد سالم، بیماران با سابقه اعتیاد به متامفتامین به طور قابل توجهی در معرض خطر بیشتر خودکشی قرار داشتند؛ همه ابعاد کارکردهای شناختی در آنها دچار اختلال شده بود؛ و میزان خطر خودکشی در آنها ارتباط مستقیم و معنادار با اختلال بیشتر در سه حیطه کارکرد شناختی یعنی ابعاد حافظه، برنامه ریزی، و انعطاف پذیری شناختی داشت.

کلمات کلیدی: افکار خودکشی، کارکردهای شناختی، متامفتامین.